

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 04 / ສພຊ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 21 ຕຸລາ 2003

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ

ພາກທີ I ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1. ຈຸດປະສົງ ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ

ຈຸດປະສົງ ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ແມ່ນກຳນົດລະບອບການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ, ຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເພີ່ມທະວີການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ລວມທັງປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເຂດນ້ຳແດນດິນ ຂອງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.

ມາດຕາ 2. ທີ່ດິນ

ທີ່ດິນ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ແມ່ນເນື້ອທີ່ດິນ ຊຶ່ງນອນຢູ່ໃນ ເຂດແດນ ຂອງ ສປປ ລາວ, ປະກອບດ້ວຍ ໜ້າດິນ, ພື້ນດິນ, ພູຜາ, ເກາະດອນ ລວມທັງດິນພື້ນນ້ຳ, ນ່ານນ້ຳ ແລະນ່ານຟ້າ.

ທີ່ດິນ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຊັບພະຍາກອນອັນຕົ້ນຕໍຂອງຊາດ ທີ່ເປັນບ່ອນດຳລົງຊີວິດ ແລະ ທຳມາຫາກິນ ຂອງພົນລະເມືອງລາວ, ເປັນພາຫະນະອັນສຳຄັນ ແຫ່ງການຜະລິດ, ການພັດທະນາເສດ ຖະກິດ - ສັງຄົມ ແລະການປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ.

ມາດຕາ 3. (ໃໝ່) ກຳມະສິດກ່ຽວກັບທີ່ດິນ

ທີ່ດິນ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ເປັນກຳມະສິດ ຂອງວົງຄະນະຍາດແຫ່ງຊາດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 17 ຂອງລັດຖະທຳມະນູນ ຊຶ່ງແມ່ນລັດເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງຢ່າງລວມສູນ ແລະເປັນເອກະພາບໃນທົ່ວປະເທດ ແລະ ມອບໃຫ້ບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ ແລະການຈັດຕັ້ງເສດຖະກິດ ນຳໃຊ້,

ເຂົ້າ ຫຼື ສຳປະທານ; ມອບໃຫ້ກົມກອງປະກອບອາວຸດ, ອົງການຂອງລັດ, ອົງການຈັດຕັ້ງການ ເມືອງ, ແນວລາວສ້າງຊາດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ໃຊ້; ສຳລັບຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີ ສັນຊາດ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແມ່ນໃຫ້ເຂົ້າ ຫຼື ສຳປະ ທານ.

ມາດຕາ 4. (ໃໝ່) ການສົ່ງເສີມການພັດທະນາທີ່ດິນ

ລັດສົ່ງເສີມທຸກພາກສ່ວນເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະ ນາທີ່ດິນ ດ້ວຍການວາງນະໂຍບາຍ, ວິທີການ ແລະ ມາດຕະການຕ່າງໆເຊັ່ນ : ການສຶກສາອົບ ຮົມ ແລະ ການສ້າງຕັ້ງກອງທຶນ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ແລະ ປັບປຸງທີ່ດິນ, ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ດ້ານແຮງງານ, ວັດຖຸ, ທຶນຮອນ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການຄຸ້ມ ຄອງ-ບໍລິຫານທີ່ດີ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ທີ່ດິນ ມີຄຸນນະພາບດີ ແລະ ມີມູນຄ່າເພີ່ມຂຶ້ນ.

ມາດຕາ 5. ການປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດ ຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ລັດປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ, ມີຄວາມສະຫງົບເປັນປົກກະຕິ ແລະ ຍາວນານ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນສິດປົກ ປັກຮັກສາ, ສິດໃຊ້, ສິດໄດ້ຮັບໝາກຜົນ, ສິດໂອນ ແລະ ສິດສືບທອດ.

ມາດຕາ 6. ການປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ລ້ວນແຕ່ມີພັນທະ ໃນການປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນ ໃຫ້ຢູ່ໃນສະ ພາບທີ່ດີ, ບໍ່ໃຫ້ມີການເຊາະເຈື່ອນ, ຍຸບລົງ, ເສື່ອມໂຊມ, ຮັກສາຄຸນນະພາບ ໃຫ້ເໝາະສົມກັບ ແຕ່ລະປະເພດທີ່ດິນ, ບໍ່ເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ດິນ ແຕ່ລະປະເພດຫຼຸດລົງ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ.

ການໃຊ້ທີ່ດິນ ບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບອັນບໍ່ດີ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ຫຼື ສັງຄົມ.

ມາດຕາ 7. ການຫ້າມຈັບຈອງທີ່ດິນ

ການຈັບຈອງທີ່ດິນ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ທີ່ໄດ້ເຮັດຂຶ້ນກ່ອນ ຫຼື ຫຼັງການປະ ກາດໃຊ້ ລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ລ້ວນແຕ່ຖືກລົບລ້າງ.

ຫ້າມບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງ ຈັບຈອງທີ່ດິນ; ຖ້າຫາກມີຈຸດປະສົງຢາກນຳໃຊ້ທີ່ ດິນຕ້ອງ ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກລັດ.

ພາກທີ II

ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ

ໝວດທີ 1

ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ

ມາດຕາ 8. (ໃໝ່) ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ

ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ຢູ່ ສປປ ລາວ ປະກອບດ້ວຍ :

- ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແຫ່ງຊາດ;
- ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນ;
- ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ, ເທດສະບານ;
- ໜ່ວຍງານທີ່ດິນ ປະຈຳບ້ານ.

ສຳລັບພາລະບົດບາດ, ສິດ ແລະໜ້າທີ່ ຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນນັ້ນ ລັດຖະບານ ເປັນຜູ້ກຳນົດ.

ມາດຕາ 9. (ໃໝ່) ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ

ລັດຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ຢ່າງລວມສູນເປັນເອກະພາບໃນທົ່ວປະເທດ ໂດຍລັດຖະບານມອບ ໃຫ້ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບຕາມໜ້າທີ່ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 10 ຂອງກົດໝາຍ ສະບັບນີ້ ດ້ວຍການປະສານສົມທົບ ກັບບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະມອບຄວາມຮັບຜິດຊອບຄຸ້ມຄອງ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຕາມຂະແໜງ ການໃຫ້ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ, ກະຊວງຄົມ ມະນາຄົມ ຂົນສົ່ງ ໄປສະນີ ແລະ ກໍ່ສ້າງ, ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ, ກະຊວງ ປ້ອງກັນປະເທດ ແລະ ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ.

ມາດຕາ 10. (ໃໝ່) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ລວມ ຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ

ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ລວມ ດັ່ງນີ້ :

1. ຄົ້ນຄວ້າຮ່າງນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ລັດຖະບັນຍັດ, ດຳລັດ, ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ລະ ບຽບຫຼັກການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ;
2. ສຳຫຼວດວັດແທກ, ຈັດສັນ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ເຂດ ແຄວ້ນ ແລະ ແຫ່ງຊາດ;
3. ປະສານສົມທົບ ກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອວາງແຜນນຳໃຊ້, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາທີ່ດິນ, ຈັດປະເພດທີ່ດິນ, ປະ ເມີນຄຸນນະພາບທີ່ດິນ, ກຳນົດເຂດທີ່ດິນ ແລະ ກວດກາການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
4. ມອບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ໃຫ້ເຊົ່າ, ໃຫ້ສຳປະທານ ແລະ ຖອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
5. ສ້າງສຳມະໂນທີ່ດິນ, ປະເມີນມູນຄ່າທີ່ດິນ, ຂຶ້ນ ແລະ ຈົດທະບຽນທີ່ດິນ, ອອກ ໃບຕາດິນ ແລະ ເກັບກຳສະຖິຕິທີ່ດິນ;
6. ເກັບຄ່າທຳນຽມທີ່ດິນ;
7. ແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ;
8. ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ຂອງລັດ ແລະ ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ;
9. ວາງນະໂຍບາຍ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຊື້-ຂາຍສິດນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນ;

10. ສ້າງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ;
11. ວາງນະໂຍບາຍ ແລະລະບຽບຫຼັກການ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຜູ້ປະກອບອາຊີບ ທີ່ພົວພັນກັບທີ່ດິນ ເຊັ່ນ: ນັກສຳຫຼວດວັດແທກ, ນັກປະເມີນລາຄາ, ນາຍໜ້າ ຫຼື ຕົວແທນຜູ້ຊື້-ຂາຍສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
12. ປະຕິບັດສິດ ແລະໜ້າທີ່ອື່ນໆ ຕາມການມອບໝາຍ ຂອງລັດຖະບານ.

ມາດຕາ 11. (ໃໝ່) ການຈັດແບ່ງເຂດ ແລະ ປະເພດທີ່ດິນ

ທີ່ດິນ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໄດ້ຈັດແບ່ງເປັນເຂດ ແລະປະເພດ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

1. ການຈັດແບ່ງເຂດ :
  - ເຂດທົ່ງພຽງ, ພູພຽງ ແລະພູດອຍ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ :
    - ເຂດຕົວເມືອງ;
    - ເຂດຊົນນະບົດ;
    - ເຂດເສດຖະກິດສະເພາະ;
    - ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ.
2. ການຈັດແບ່ງປະເພດ :
  - ທີ່ດິນກະສິກຳ;
  - ທີ່ດິນປ່າໄມ້;
  - ທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ;
  - ທີ່ດິນອຸດສາຫະກຳ;
  - ທີ່ດິນຄົມມະນາຄົມ;
  - ທີ່ດິນວັດທະນະທຳ;
  - ທີ່ດິນປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ;
  - ທີ່ດິນປຸກສ້າງ.

ມາດຕາ 12. (ໃໝ່) ການກຳນົດຂອບເຂດທີ່ດິນ ແຕ່ລະປະເພດ

ລັດຖະບານ ເປັນຜູ້ຈັດສັນ ແລະຈັດແບ່ງຂອບເຂດທີ່ດິນ ແຕ່ລະປະເພດໃນຂອບເຂດທົ່ວ ປະເທດ ແລ້ວນຳສະເໜີຕໍ່ສະພາແຫ່ງຊາດ ເພື່ອພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາ.

ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຜູ້ກຳນົດຂອບເຂດທີ່ດິນປະເພດຕ່າງໆ ພາຍໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບການກຳນົດຂອບເຂດ ປະເພດທີ່ດິນ ທີ່ລັດໄດ້ກຳນົດອອກ ແລ້ວນຳສະເໜີໃຫ້ອົງການປົກຄອງຂັ້ນເທິງຖັດຕົນນັ້ນ ເພື່ອພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາ.

ມາດຕາ 13. (ໃໝ່) ການເຊົ່າທີ່ດິນ

ລັດອະນຸຍາດໃຫ້ພົນລະເມືອງລາວ ເຊົ່າທີ່ດິນຂອງລັດສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສາມສິບປີ ແລະ ສາມາດ ຕໍ່ໄດ້ ແລ້ວແຕ່ລະກໍລະນີ.

ການກຳນົດເວລາເຊົ່າທີ່ດິນຕົວຈິງ ໃຫ້ອີງໃສ່ລັກສະນະ ແລະ ຂະໜາດຂອງກິດຈະການ ທີ່ຈະນຳໃຊ້ທີ່ດິນນັ້ນ.

ສຳລັບການເຊົ່າ ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ມີການພັດທະນາແລ້ວ ລະຫວ່າງ ພົນລະເມືອງລາວ ດ້ວຍກັນ ແມ່ນຂຶ້ນກັບການຕົກລົງ ຂອງສອງຝ່າຍ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນຈາກ ອົງການ ປົກຄອງບ້ານ, ສຳນັກງານທະບຽນສານ ແລະ ຈົດທະບຽນຢູ່ອົງການປົກຄອງເມືອງ, ເທດສະ ບານ ບ່ອນທີ່ດິນຕັ້ງຢູ່.

ມາດຕາ 14. ການຫັນປ່ຽນປະເພດທີ່ດິນ

ການຫັນປ່ຽນທີ່ດິນປະເພດໜຶ່ງ ໄປສູ່ທີ່ດິນອີກປະເພດໜຶ່ງ ຈະດຳເນີນໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອຫາກ ເຫັນວ່າ ມີຄວາມຈຳເປັນນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍອື່ນ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບອັນບໍ່ດີ ຕໍ່ສິ່ງແວດ ລ້ອມທຳມະຊາດ ຫຼື ສັງຄົມ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸມັດ ຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເສັຍ ກ່ອນ.

**ໝວດທີ 2
ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ**

ມາດຕາ 15. ທີ່ດິນກະສິກຳ

ທີ່ດິນກະສິກຳ ແມ່ນທີ່ດິນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງດ້ານກະສິກຳ ລວມທັງທີ່ດິນ ຊົນລະປະທານ.

ມາດຕາ 16. ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ

ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ, ກຳນົດທີ່ດິນກະສິກຳປະ ເພດຕ່າງໆ, ຄົ້ນຄວ້າວາງລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ ແລະ ການ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ປະເພດດັ່ງກ່າວ ແລ້ວນຳສະເໜີຕໍ່ລັດຖະບານ ເພື່ອພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາ.

ມາດຕາ 17. (ໃໝ່) ການກຳນົດຂອບເຂດ ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ

ລັດອະນຸຍາດໃຫ້ ບຸກຄົນ ແລະ ຄອບຄົວ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມແຜນ ຈັດສັນ, ຕາມເປົ້າໝາຍ, ຍາວນານ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ຕາມຈຳນວນເນື້ອທີ່ ດັ່ງນີ້ :

- ຜູ້ທີ່ປູກເຂົ້າ, ລ້ຽງສັດ ໃນຈຳນວນສູງສຸດ ບໍ່ເກີນໜຶ່ງເຮັກຕາ ຕໍ່ໜຶ່ງແຮງງານ ໃນຄອບ ຄົວ;
- ຜູ້ທີ່ເຮັດສວນປູກພືດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ພືດລົ້ມລຸກ ໃນຈຳນວນສູງສຸດ ບໍ່ເກີນສາມ ເຮັກຕາ ຕໍ່ໜຶ່ງແຮງງານ ໃນຄອບຄົວ;
- ຜູ້ທີ່ເຮັດສວນປູກຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກ ໃນຈຳນວນສູງສຸດ ບໍ່ເກີນສາມເຮັກຕາ ຕໍ່ໜຶ່ງແຮງ ງານ ໃນຄອບຄົວ;

– ຜູ້ທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນປອກໂລ້ນ ຫຼື ປ່າຫຍ້າປະເພດຕ່າງໆ ຊຶ່ງຫັນມາບູກພືດພັນຫຍ້າລ້ຽງ ສັດ ໃນຈຳນວນສູງສຸດ ບໍ່ເກີນສິບຫ້າເຮັກຕາ ຕໍ່ໜຶ່ງແຮງງານໃນຄອບຄົວ.

ໃນການອະນຸມັດ ເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳ ໃຫ້ບຸກຄົນນຳໃຊ້ນັ້ນ ລັດຈະພິຈາລະນາເປັນແຕ່ ລະກຳລະນີ ໂດຍອີງໃສ່ລັກສະນະ, ຂະໜາດ, ຄວາມສາມາດຕົວຈິງໃນການຜະລິດ, ເງື່ອນໄຂ ແລະ ແຜນຈັດສັນ ທີ່ດິນກະສິກຳ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ.

ແຮງງານໜຶ່ງສາມາດ ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳຫຼາຍປະເພດ ຖ້າຜູ້ກ່ຽວຫາກມີ ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄວາມສາມາດຕົວຈິງ ໃນການຜະລິດ.

ຖ້າຜູ້ໃດ ຫາກຕ້ອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ຫຼາຍກວ່າອັດຕາຂອງປະເພດທີ່ດິນ ທີ່ດິນ ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ ກໍສາມາດສະເໜີເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານ ນຳລັດໄດ້.

ສຳລັບການອະນຸມັດເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳ ໃຫ້ການຈັດຕັ້ງທຳການຜະລິດນັ້ນ ແມ່ນອີງໃສ່ ຄວາມສາມາດຕົວຈິງ ຂອງການຈັດຕັ້ງດັ່ງກ່າວ.

ມາດຕາ 18. (ໃໝ່) ການມອບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ

ອົງການປົກຄອງເມືອງ, ເທດສະບານ ເປັນຜູ້ພິຈາລະນາຕົກລົງມອບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະ ສິກຳ ທີ່ຢູ່ໃນການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນໃຫ້ບຸກຄົນ ແລະການຈັດຕັ້ງນຳໃຊ້ ໂດຍອອກໃບຢັ້ງຢືນທີ່ດິນ ໃຫ້. ໃບຢັ້ງຢືນທີ່ດິນນີ້ ມີອາຍຸສາມປີ, ຖ້າວ່າພາຍໃນກຳນົດດັ່ງກ່າວ ຫາກນຳໃຊ້ທີ່ດິນຖືກຕ້ອງ ຕາມເບົ້າໝາຍ, ຕາມລະບຽບການ ແລະ ບໍ່ມີການຕໍ່ວ່າຕໍ່ຂານ, ທັກທ້ວງ ຫຼື ການຕໍ່ວ່າຕໍ່ຂານນັ້ນ ຫາກຖືກແກ້ໄຂໄປແລ້ວ ຈິ່ງຈະມີສິດສະເໜີນຳອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນ ເພື່ອຂໍໃບຕາດິນ ກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ຢ່າງຍາວນານ.

**ໝວດທີ 3
ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປ່າໄມ້**

ມາດຕາ 19. ທີ່ດິນປ່າໄມ້

ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແມ່ນເນື້ອທີ່ດິນທຸກຕອນ ທີ່ມີປ່າໄມ້ປົກຄຸມຢູ່ ຫຼື ທີ່ດິນບໍ່ມີປ່າໄມ້ປົກຄຸມ ຊຶ່ງລັດ ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ເປັນທີ່ດິນປ່າໄມ້ ຕາມທີ່ໄດ້ບົ່ງໄວ້ໃນກົດໝາຍປ່າໄມ້.

ມາດຕາ 20. ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປ່າໄມ້

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປ່າໄມ້, ກຳນົດທີ່ດິນປ່າໄມ້ປະເພດ ຕ່າງໆ, ຄົ້ນຄວ້າວາງລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ ແລະ ການນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນປະເພດດັ່ງກ່າວ ລວມທັງການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລ້ວນຳສະເໜີຕໍ່ລັດຖະ ບານ ເພື່ອພິຈາລະນາຮັບ ຮອງເອົາ.

ມາດຕາ 21. (ໃໝ່) ການກຳນົດຂອບເຂດ ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້

ລັດອະນຸຍາດໃຫ້ບຸກຄົນ ແລະ ຄອບຄົວ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ທີ່ເປັນທີ່ດິນປອກໂລ້ນ ຫຼື ປ່າຊຸດໂຊມ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ, ຍາວນານ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ໃນຈຳນວນບໍ່ເກີນ ສາມເຮັກຕາ ຕໍ່ໜຶ່ງແຮງງານ ໃນຄອບຄົວ. ຖ້າຜູ້ໃດຫາກຕ້ອງການ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ຫຼາຍກວ່າ ນັ້ນ ກໍມີສິດສະເໜີ ຂໍເຂົ້າ ຫຼື ສຳປະທານ ນຳລັດ.

ສຳລັບການອະນຸມັດເນື້ອທີ່ດິນປ່າໄມ້ ໃຫ້ການຈັດຕັ້ງນຳໃຊ້ ແມ່ນອີງໃສ່ຄວາມສາມາດ ຕົວຈິງ ໃນການຜະລິດ.

ມາດຕາ 22. (ໃໝ່) ການມອບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້

ອົງການປົກຄອງເມືອງ, ເທດສະບານ ສົມທົບກັບອົງການປົກຄອງບ້ານ ເປັນຜູ້ພິຈາລະ ນາຕົກລົງ ມອບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ທີ່ຢູ່ໃນການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ ໃຫ້ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດ ຕັ້ງນຳໃຊ້ ໂດຍອອກໃບຢັ້ງຢືນໃຫ້. ໃບຢັ້ງຢືນທີ່ດິນນີ້ ມີອາຍຸສາມປີ, ຖ້າວ່າພາຍໃນກຳນົດດັ່ງ ກ່າວ ຫາກນຳໃຊ້ຖືກຕ້ອງຕາມ ເປົ້າໝາຍ, ຕາມລະບຽບການ ແລະ ບໍ່ມີຜູ້ຕໍ່ວ່າຕໍ່ຂານ, ທັກທ້ວງ ຫຼື ການຕໍ່ວ່າຕໍ່ຂານນັ້ນ ຫາກຖືກແກ້ໄຂໄປແລ້ວ ຈິ່ງມີສິດນຳໄປສະເໜີຂໍໃບຕາດິນ ກ່ຽວກັບ ສິດນຳໃຊ້ຢ່າງຍາວນານໄດ້ ນຳອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນ.

**ໝວດທີ 4
ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ**

ມາດຕາ 23. ທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ

ທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແມ່ນທີ່ດິນຊຶ່ງຢູ່ພື້ນນ້ຳ ຫຼື ຢູ່ຂອບເຂດອ້ອມແອ້ມແຫຼ່ງນ້ຳ: ທີ່ດິນພື້ນ ນ້ຳ, ທີ່ດິນຍອດນ້ຳ, ທີ່ດິນແຄມນ້ຳ, ທີ່ດິນກາງນ້ຳ, ທີ່ດິນປົ່ງໃໝ່, ທີ່ດິນນ້ຳປົກປະ ຫຼື ທີ່ດິນ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການດັດແປງ ຫຼື ອວ່າຍແລວນ້ຳ.

ມາດຕາ 24. (ໃໝ່) ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ

ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ຄົ້ນຄວ້າວາງລະບຽບ ການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປະເພດ ດັ່ງກ່າວ ໂດຍປະສານສົມທົບ ກັບອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ບ່ອນທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳຕັ້ງຢູ່ ແລ້ວນຳ ສະເໜີຕໍ່ລັດຖະບານ ເພື່ອພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາ.

ມາດຕາ 25. ລະບຽບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ

ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ຕ້ອງຮັບປະກັນເງື່ອນໄຂ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- 1. ບໍ່ໃຫ້ມີການເຊາະເຈື່ອນ;
- 2. ບໍ່ໃຫ້ສະກັດກັ້ນທາງນ້ຳໄຫຼ;

3. ບໍ່ໃຫ້ນໍ້າຕົ້ນເຂົນ ຫຼື ອື່ນຖ້ວມ;
4. ບໍ່ໃຫ້ສ້າງຄວາມເປີຍເປື້ອນ ເປັນພິດແກ່ແຫຼ່ງນໍ້າ;
5. ບໍ່ໃຫ້ຕັດຕົ້ນໄມ້ທໍາລາຍປ່າເຂດແຫຼ່ງນໍ້າ;
6. ບໍ່ໃຫ້ຊຸດລອກເອົາດິນບວມ, ດິນທາມ, ຖ້າຫາກມີຄວາມຈໍາເປັນນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເສຍກ່ອນ.

ມາດຕາ 26. (ໃໝ່) ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນບໍລິເວນນໍ້າ

ອົງການປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນທີ່ດິນບໍລິເວນນໍ້າຕັ້ງຢູ່ ເປັນຜູ້ຄົ້ນຄວ້ານໍາສະເໜີ ຕໍ່ອົງການປົກຄອງເມືອງ, ເທດສະບານ ກ່ຽວກັບການມອບທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງປົກປັກຮັກສາ ແລະນໍາ ໃຊ້ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ດິນບໍລິເວນນໍ້າ ຫາກໄດ້ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນຂອບເຂດສິດນໍາໃຊ້ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງແລ້ວ ຖ້າຫາກອົງການທີ່ຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ອົງການວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກວດກາເຫັນວ່າ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ ບໍ່ມີຜົນກະທົບອັນບໍ່ດີ ຕໍ່ບໍລິເວນນໍ້ານັ້ນແລ້ວ ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວກໍຈະຕົກຢູ່ໃນສິດນໍາໃຊ້ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງນັ້ນຕໍ່ໄປ.

ໝວດທີ 5

ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນອຸດສາຫະກໍາ

ມາດຕາ 27. (ໃໝ່) ທີ່ດິນອຸດສາຫະກໍາ

ທີ່ດິນອຸດສາຫະກໍາ ແມ່ນຂອບເຂດ ຫຼື ບໍລິເວນທີ່ດິນ ຊຶ່ງລັດກໍານົດໃຫ້ເປັນທີ່ຕັ້ງໂຮງຈັກ, ໂຮງງານ, ລວມທັງສະຖານທີ່ພັກເຊົາ ຂອງກໍາມະກອນ, ພື້ນທີ່ອຸດສາຫະກໍາ, ເຂດອຸດສາຫະກໍາ, ນິຄົມອຸດສາຫະກໍາ, ສະຖາບັນ ຫຼື ສູນຄົ້ນຄວ້າທົດລອງອຸດສາຫະກໍາ ທາງດ້ານເຕັກນິກວິທະຍາສາດ, ສະຖານທີ່ບໍາບັດນໍ້າເສັຍຄຸນ, ບ່ອນທໍາລາຍສິ່ງເສດເຫຼືອອຸດສາຫະກໍາ, ແຫຼ່ງວັດຖຸພະລັງງານ, ແລວທາງສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ, ແລວທາງທໍ່ພະລັງງານ ແລະ ອາຍແກັດ, ທໍ່ນໍ້າປະປາ, ເຂດບໍ່ແຮ່ ແລະ ທີ່ດິນອື່ນໆ ທີ່ໃຊ້ເຂົ້າ ໃນເປົ້າໝາຍອຸດສາຫະກໍາ.

ມາດຕາ 28. ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນອຸດສາຫະກໍາ

ກະຊວງ ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ຫັດຖະກໍາ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນອຸດສາຫະກໍາ, ຄົ້ນຄວ້າວາງລະບຽບການກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປະເພດດັ່ງກ່າວ ລວມທັງການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລ້ວສະເໜີຕໍ່ລັດຖະບານເພື່ອພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາ.

ສຳລັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແລວທາງສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ, ແລວທາງທີ່ພະລັງງານ ແລະ ອາຍແກັດ, ທີ່ນຳປະປານັ້ນ ໃຫ້ປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການຄົມມະນາຄົມ ຂົນສົ່ງ ໄປສະນີ ແລະ ກໍ່ສ້າງ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 29. ລະບຽບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນອຸດສາຫະກຳ

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນອຸດສາຫະກຳ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1. ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກຂະແໜງການອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ;
2. ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກອົງການຜັງເມືອງ;
3. ບໍ່ກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ອື່ນ, ແກ່ສາທາລະນະ ຫຼື ສິ່ງແວດລ້ອມ;
4. ປົວແປງສະພາບໜ້າດິນ ແລະ ພື້ນຟູທີ່ດິນ ໃຫ້ຄືນສູ່ສະພາບເດີມ ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ເຊົາໃຊ້ແລ້ວ ສຳລັບທີ່ດິນບໍ່ແຮ່.

ໝວດທີ 6

ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຄົມມະນາຄົມ

ມາດຕາ 30. ທີ່ດິນຄົມມະນາຄົມ

ທີ່ດິນຄົມມະນາຄົມ ແມ່ນທີ່ດິນສຳລັບໃຊ້ເປັນເສັ້ນທາງ, ຂອບທາງ, ຮ່ອງນ້ຳ, ເຂດສະຫງວນແລວທາງ, ສະຖານທີ່ຕັ້ງຂົວ, ແລວສາຍໂທລະສັບ, ທີ່ຕັ້ງສະຖານີສື່ສານ ລວມທັງສະໜາມບິນ, ທ່າເຮືອ, ສະຖານີລົດຂົນສົ່ງ ສິນຄ້າ ແລະ ລົດໂດຍສານ, ອຸໂມງ, ທາງລົດໄຟ, ສະຖານທີ່ຕັ້ງສາງຮັບໃຊ້ການຂົນສົ່ງ ແລະ ທີ່ດິນອື່ນໆ ທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານ ຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງ.

ມາດຕາ 31. ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຄົມມະນາຄົມ

ກະຊວງ ຄົມມະນາຄົມ ຂົນສົ່ງ ໄປສະນີ ແລະ ກໍ່ສ້າງ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຄົມມະນາຄົມ, ຄົ້ນຄວ້າວາງລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ ແລະ ການໃຊ້ທີ່ດິນ ປະເພດດັ່ງກ່າວ ແລ້ວນຳສະເໜີຕໍ່ລັດຖະບານ ເພື່ອພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາ.

ມາດຕາ 32. ການໃຊ້ທີ່ດິນຄົມມະນາຄົມ

ການໃຊ້ທີ່ດິນຄົມມະນາຄົມ ຕ້ອງປະຕິບັດຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຕາມລະບຽບການສະເພາະ ຊຶ່ງອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງວາງອອກ.

ໝວດທີ 7
ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນວັດທະນະທຳ

ມາດຕາ 33. ທີ່ດິນວັດທະນະທຳ

ທີ່ດິນວັດທະນະທຳ ແມ່ນສະຖານທີ່ຕັ້ງ ຂອງມໍລະດົກທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ທີ່ຕິດພັນ ກັບຮ່ອງຮອຍປະຫວັດສາດ, ວັດຖຸບູຮານ, ບູຊະນິຍະສະຖານ, ວັດວາອາຮາມ, ທິວທັດທຳມະ ຊາດ, ສິ່ງປຸກສ້າງ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ສະຖານທີ່ອື່ນໆ ທີ່ລັດກຳນົດໃຫ້ເປັນທີ່ດິນວັດ ທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງ ທ່ຽວ.

ມາດຕາ 34. ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນວັດທະນະທຳ

ກະຊວງ ຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນວັດທະນະທຳ ໃນຂອບ ເຂດທົ່ວປະເທດ, ຄົ້ນຄວ້າວາງລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການ ພັດທະນາ ແລະ ການໃຊ້ທີ່ດິນປະເພດດັ່ງກ່າວ ແລ້ວນຳສະເໜີຕໍ່ລັດຖະບານ ເພື່ອພິຈາລະນາ ຮັບຮອງເອົາ.

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໃຊ້ທີ່ດິນວັດທະນະທຳນັ້ນ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ການໃຊ້ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນວັດທະນະທຳ.

ໝວດທີ 8
ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປ້ອງກັນຊາດ, ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ

ມາດຕາ 35. ທີ່ດິນປ້ອງກັນຊາດ, ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ

ທີ່ດິນປ້ອງກັນຊາດ, ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແມ່ນທີ່ດິນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານ ປ້ອງກັນ ຊາດ, ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ: ບ່ອນຕັ້ງຄ້າຍ, ສຳນັກງານ, ກົມກອງ, ບ່ອນພັກເຊົາ, ໂຮງຮຽນ ແລະ ສະໜາມຝຶກແອບວິຊາການທະຫານ, ຕຳຫຼວດ, ສະໜາມບິນໃຫຍ່, ສະໜາມບິນ, ທ່າເຮືອ , ສາງ, ໂຮງໝໍ, ໂຮງຈັກ, ໂຮງງານ, ສະຖານທີ່ພັກຜ່ອນຂອງທະຫານ, ຕຳຫຼວດ ແລະ ທີ່ດິນອື່ນໆ ທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານປ້ອງກັນຊາດ, ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ.

ມາດຕາ 36. (ໃໝ່) ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປ້ອງກັນຊາດ, ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ

ກະຊວງ ປ້ອງກັນປະເທດ ແລະ ກະຊວງ ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປ້ອງກັນຊາດ, ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ, ຄົ້ນຄວ້າວາງລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ການ ປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ ແລະ ການໃຊ້ທີ່ດິນປະເພດດັ່ງກ່າວ ທີ່ຂຶ້ນກັບການຄຸ້ມຄອງຂອງ ຕົນ ແລ້ວນຳສະເໜີຕໍ່ລັດຖະບານ ເພື່ອພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາ.

ມາດຕາ 37. ການໃຊ້ທີ່ດິນປະເພດອື່ນ ເຂົ້າໃນການປ້ອງກັນຊາດ, ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ

ເມື່ອມີຄວາມຈຳເປັນ ກົມກອງປ້ອງກັນຊາດ, ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ສາມາດໃຊ້ທີ່ດິນປະເພດອື່ນ ບໍ່ວ່າຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ເຂົ້າໃນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານປ້ອງກັນຊາດ, ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ຕາມການຕົກລົງ ຂອງລັດຖະບານ.

ພາຍຫຼັງໝົດຄວາມຈຳເປັນ ໃນການໃຊ້ແລ້ວ ຕ້ອງສົ່ງທີ່ດິນດັ່ງກ່າວນັ້ນຄືນ ໃຫ້ແກ່ເຈົ້າຂອງເດີມ. ໃນກໍລະນີທີ່ການໃຊ້ນັ້ນ ຫາກໄດ້ກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ມີການພັດທະນາແລ້ວ ກໍ່ຄວນພິຈາລະນາ ທົດແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

**ໝວດທີ 9
ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປຸກສ້າງ**

ມາດຕາ 38. ທີ່ດິນປຸກສ້າງ

ທີ່ດິນປຸກສ້າງ ແມ່ນທີ່ດິນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ເພື່ອນຳໃຊ້ໃນການປຸກສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ, ໂຮງຈັກ, ໂຮງ ງານ, ສຳນັກງານ, ອົງການ, ສະຖານທີ່ສາທາລະນະ.

ມາດຕາ 39. (ໃໝ່) ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປຸກສ້າງ

ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປຸກສ້າງ, ຄົ້ນຄວ້າວາງລະບຽບ ການກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປະເພດດັ່ງກ່າວ ແລ້ວນຳສະເໜີຕໍ່ລັດຖະບານ ເພື່ອພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາ.

ມາດຕາ 40. ປະເພດທີ່ດິນປຸກສ້າງ

ທີ່ດິນປຸກສ້າງ ແບ່ງອອກເປັນປະເພດ ດັ່ງນີ້ :

- ທີ່ດິນປຸກສ້າງ ເພື່ອສາທາລະນະປະໂຫຍດ;
- ທີ່ດິນປຸກສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ;
- ທີ່ດິນປຸກສ້າງໂຮງຈັກ ໂຮງງານ;
- ທີ່ດິນປຸກສ້າງສຳນັກງານ, ອົງການ.

ທີ່ດິນປຸກສ້າງ ເພື່ອສາທາລະນະປະໂຫຍດ ແມ່ນທີ່ດິນ ເພື່ອຮັບໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດສ່ວນລວມ: ສວນສາທາລະນະ, ໂຮງຮຽນ, ໂຮງໝໍ, ຕະຫຼາດ, ສະໜາມເດັກຫຼິ້ນ, ສະໜາມກີລາ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ຮັບ ໃຊ້ສາທາລະນະປະໂຫຍດ.

ທີ່ດິນປຸກສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແມ່ນທີ່ດິນທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸກສ້າງທີ່ພັກພາອາໄສ ຂອງບຸກຄົນ ແລະ ຄອບຄົວ.

ທີ່ດິນປຸກສ້າງໂຮງຈັກໂຮງງານ ແມ່ນທີ່ດິນນຳໃຊ້ ເພື່ອດຳເນີນການຜະລິດ ແລະ ການປຸງແຕ່ງອຸດສາຫະກຳ.

ທີ່ດິນປຸກສ້າງສຳນັກງານ, ອົງການ ແມ່ນທີ່ດິນ ເພື່ອຮັບໃຊ້ການປຸກສ້າງສຳນັກງານ, ອົງ
ການຂອງລັດ, ຂອງວິສາຫະກິດ, ສະຖານທູດ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ.

ການຈັດສັນທີ່ດິນປຸກສ້າງ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຜັງເມືອງ ແລະ ຕາມອັດຕາສ່ວນຂອງທີ່ດິນ
ປຸກ ສ້າງ ແຕ່ລະປະເພດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ມາດຕາ 41. ລະບຽບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປຸກສ້າງ

ລັດຕ້ອງສະຫງວນທີ່ດິນປຸກສ້າງ ສຳລັບສາທາລະນະປະໂຫຍດໄວ້ ເພື່ອຮັບໃຊ້ຜົນປະ
ໂຫຍດສ່ວນລວມ. ຖ້າຫາກມີການປ່ຽນເປົ້າໝາຍ ການໃຊ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ ກໍຕ້ອງໃຫ້ຮັບໃຊ້ຜົນປະ
ໂຫຍດສ່ວນລວມເຊັ່ນດຽວກັນ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການເຫັນດີ ຈາກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
ເສຍກ່ອນ.

ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປຸກສ້າງ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ແຕະຕ້ອງເຖິງ ສິດຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ອື່ນ ທັງຮັບ
ປະກັນສະພາວະຄວາມເປັນຈິງຕ້ອງຍອມຮັບ. ການປຸກສ້າງຕ່າງໆ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກ
ອົງການຜັງເມືອງ, ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມລະບຽບຜັງເມືອງຢ່າງເຂັ້ມງວດ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ
ຈາກອົງການທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຮັບປະກັນມາດຕະຖານເຕັກນິກ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ
ພ້ອມທັງຮັບປະກັນການ ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 42. ການກຳນົດຂອບເຂດ ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນປຸກສ້າງ

ລັດອະນຸຍາດໃຫ້ ບຸກຄົນ ແລະ ຄອບຄົວນຳໃຊ້ທີ່ດິນປຸກສ້າງ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າ
ໝາຍ, ມີປະສິດທິຜົນ, ມີຄວາມສະຫງົບ ແລະ ຍາວນານ ໃນເນື້ອທີ່ບໍ່ເກີນ ແປດຮ້ອຍຕາແມັດ
ຕໍ່ຄົນໃນຄອບຄົວ.

ສຳລັບການອະນຸມັດ ເນື້ອທີ່ດິນປຸກສ້າງ ໃຫ້ການຈັດຕັ້ງນຳໃຊ້ ແມ່ນອີງຕາມຄວາມສາ
ມາດຕົວຈິງໃນການນຳໃຊ້.

ໝວດທີ 10 ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ

ມາດຕາ 43. (ໃໝ່) ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ

ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແມ່ນການຢັ້ງຢືນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ໃຫ້
ແກ່ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມີການປອມແປງສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ອຳນວຍຄວາມສະດວກ
ໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນ ຢ່າງເປັນເອກະພາບ ໃນທົ່ວປະເທດ.

ໃນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ຕ້ອງຈົດກ່າຍຂໍ້ມູນຕ່າງໆເຂົ້າປຶ້ມທະບຽນທີ່ດິນ: ຊື່ ແລະ ນາມ
ສະກຸນ ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, (ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງຜົວ ແລະ ເມັຍ ໃນກໍລະນີ
ເປັນສິນສົມສ້າງ), ປະເພດທີ່ດິນ, ຂອບເຂດ ແລະ ເນື້ອທີ່ຂອງທີ່ດິນ, ການໄດ້ມາ ແລະ ທີ່ຕັ້ງ
ຂອງທີ່ດິນ.

ມາດຕາ 44. ຮູບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ

ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນມີ ສອງຮູບການຄື :

- ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ຢ່າງເປັນລະບົບ;
- ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ຕາມຄຳຮ້ອງຂໍ.

ການຂຶ້ນທະບຽນຢ່າງເປັນລະບົບ ແມ່ນການຂຶ້ນທະບຽນ ໂດຍບໍ່ມີຄຳຮ້ອງຂໍ, ເຮັດເປັນລະບົບໃນເຂດໃດເຂດໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການຈັດສັນທີ່ດິນ, ຈັດແບ່ງເຂດ, ແບ່ງປະເພດທີ່ດິນເພື່ອຄຸ້ມຄອງ.

ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຕາມຄຳຮ້ອງຂໍ ແມ່ນການຂຶ້ນທະບຽນ ທີ່ດຳເນີນຕາມຄຳຮ້ອງຂໍຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງ ເພື່ອໃຫ້ມີການຢັ້ງຢືນ ກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 45. (ໃໝ່) ຄຳຮ້ອງ ຂໍຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງຢາກຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ຕ້ອງຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍຂຶ້ນທະບຽນຕໍ່ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນ ໂດຍຜ່ານອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນ ຂອງເມືອງ, ເທດສະບານ.

ຄຳຮ້ອງຂໍຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ປະກອບດ້ວຍ :

1. ໃບຢັ້ງຢືນ ກ່ຽວກັບການໄດ້ມາ ຂອງທີ່ດິນ ເຊັ່ນ: ການມອບຂອງລັດ, ການໂອນ ຫຼື ການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ;
2. ໃບຢັ້ງຢືນທີ່ດິນ ຖ້າຫາກແມ່ນທີ່ດິນກະສິກຳ ຫຼື ທີ່ດິນປ່າໄມ້;
3. ໃບຢັ້ງຢືນຮັບປະກັນທີ່ດິນ ຈາກເຈົ້າຂອງເດີມ ຫຼື ອົງການປົກຄອງບ່ອນທີ່ດິນນັ້ນ ຕັ້ງຢູ່;
4. ເອກະສານອື່ນໆ ທີ່ຈຳເປັນ.

ມາດຕາ 46. (ໃໝ່) ການກວດກາຄຳຮ້ອງ ຂໍຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ

ເມື່ອສຳນວນຄຳຮ້ອງ ຂໍຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ມາເຖິງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ຂອງເມືອງ, ເທດສະບານແລ້ວ ຕ້ອງກວດກາຄວາມຖືກຕ້ອງ ຕາມຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ ໂດຍສົມທົບກັບ ອົງການປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນທີ່ດິນນັ້ນຕັ້ງຢູ່. ພາຍໃນກຳນົດ ສາມສິບວັນ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ເມືອງ, ເທດສະບານ ຕ້ອງໄດ້ຕອບໃຫ້ເຈົ້າຂອງຄຳຮ້ອງນັ້ນຊາບ.

ພາຍຫຼັງທີ່ເຫັນວ່າ ຂໍ້ມູນຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍແລ້ວ ພະນັກງານໜ່ວຍວັດແທກ ກໍຈະທຳການວັດແທກ ແລະ ເຮັດແຜນທີ່ດິນ ຄັດຕິດສຳນວນຄຳຮ້ອງ ເພື່ອນຳສະເໜີໃຫ້ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນ ພິຈາລະນາຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ.

ມາດຕາ 47. (ໃໝ່) ປຶ້ມທະບຽນທີ່ດິນ

ປຶ້ມທະບຽນທີ່ດິນ ແມ່ນປຶ້ມທີ່ໃຊ້ຈັດກ່າຍ ຕາມເລກລຳດັບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ເຂົ້າໃນ ປຶ້ມທະບຽນທີ່ດິນນັ້ນ ຊຶ່ງມີລາຍເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບຂອງຫົວໜ້າ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແຫ່ງຊາດ ຢູ່ໜ້າຕົ້ນ ລວມທັງໝາຍເລກລຳດັບ ແລະ ປະທັບຕາໃສ່ແຕ່ລະໃບ.

ປຶ້ມທະບຽນທີ່ດິນ ຕ້ອງມີເນື້ອໃນດັ່ງນີ້ :

1. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
2. ວັນ, ເດືອນ, ປີເກີດ, ສັນຊາດ, ອາຊີບ, ທີ່ຢູ່ປະຈຸບັນ ຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
3. ຊື່ພໍ່ ແລະ ແມ່ຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
4. ເລກທີ່ຕາດິນ;
5. ເລກໝາຍແຜນທີ່ສະເພາະ;
6. ຂອບເຂດ, ເນື້ອທີ່ ແລະ ປະເພດທີ່ດິນ;
7. ແຜນທີ່ດິນ;
8. ເລກລະຫັດຕາດິນ.

ມາດຕາ 48. ໃບຢັ້ງຢືນທີ່ດິນ

ໃບຢັ້ງຢືນທີ່ດິນ ແມ່ນເອກະສານທາງການ ທີ່ຢັ້ງຢືນກ່ຽວກັບສິດໃຊ້ ທີ່ດິນກະສິກຳ ຫຼື ທີ່ດິນປ່າໄມ້ຊົ່ວຄາວ ຊຶ່ງອົງການປົກຄອງເມືອງ, ເທດສະບານ ອອກໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີສິດໃຊ້ທີ່ດິນນັ້ນ.

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຮັບໃບຢັ້ງຢືນທີ່ດິນ ມີສິດທຳການສືບທອດ ຕາມອາຍຸຂອງ ໃບຢັ້ງຢືນໄດ້ ແຕ່ບໍ່ມີສິດໂອນ, ບໍ່ມີສິດເອົາໄປເປັນຮຸ້ນ, ບໍ່ມີສິດນຳໄປຄຳປະກັນ ຫຼື ໃຫ້ເຊົ່າ.

ມາດຕາ 49. (ໃໝ່) ໃບຕາດິນ

ໃບຕາດິນແມ່ນເອກະສານ ທີ່ເປັນຫຼັກຖານຕົ້ນຕໍອັນໜຶ່ງອັນດຽວ ກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຢ່າງຖາວອນ ຊຶ່ງໄດ້ຄັດສຳເນົາຢ່າງຖືກຕ້ອງຈາກປຶ້ມທະບຽນທີ່ດິນ ເພື່ອມອບໃຫ້ແກ່ຜູ້ເປັນເຈົ້າ ຂອງທີ່ດິນພຽງໃບດຽວ ເພື່ອຖືໄວ້ເປັນຫຼັກຖານຢ່າງຍາວນານ ຈົນກວ່າຈະມີການປ່ຽນແປງໃໝ່ ຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ກ່ອນຈະອອກໃບຕາດິນ ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງຕິດປະກາດ ຢູ່ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ສຳນັກງານປົກຄອງເມືອງ, ເທດສະບານ, ສຳນັກງານປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນທີ່ດິນຕັ້ງຢູ່, ອອກແຈ້ງ ການຜ່ານສື່ມວນຊົນຂອງລັດ, ລົງໜ້າໜັງສືພິມ ແລະ ປະກາດທາງວິທະຍຸກະຈາຍສຽງ ຫຼື ອອກ ໂທລະພາບ ໂດຍອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂຕົວຈິງ ໃນກຳນົດ ເກົ້າສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນທີ່ລົງລາຍເຊັນໃສ່ໃບ ປະກາດເປັນຕົ້ນໄປ ເພື່ອໃຫ້ມວນຊົນຊາບ. ຖ້າວ່າພາຍໃນກຳນົດເວລາດັ່ງກ່າວ ຫາກບໍ່ມີການຕໍ່ ວ່າຕໍ່ຂານ ຫຼື ການຕໍ່ວ່າຕໍ່ຂານນັ້ນ ຫາກຖືກແກ້ໄຂໄປແລ້ວ ຈຶ່ງອອກໃບຕາດິນ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບ ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.

ມາດຕາ 50. (ໃໝ່) ການອອກໃບສຳເນົາຕາດິນ

ໃນກໍລະນີທີ່ໃບຕາດິນ ຫາກຕົກເຮັຍເສັຍຫາຍ ຫຼື ຖືກທຳລາຍ ແຕ່ໄດ້ປະຮ່ອງຮອຍ ທີ່ເປັນຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນໃບຕາດິນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແລ້ວ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນ ຈະອອກໃບສຳເນົາຕາດິນ ໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮ້ອງຂໍ.

ຖ້າວ່າໃບຕາດິນທີ່ຕົກເຮັຍເສັຍຫາຍ ຫຼື ຖືກທຳລາຍນັ້ນ ຫາກບໍ່ປະຮ່ອງຮອຍໃດໜຶ່ງ ທີ່ ເປັນຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນໃບຕາດິນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແລ້ວ ກ່ອນຈະອອກໃບສຳເນົາຕາດິນນັ້ນ ຕ້ອງມີຄຳ ຕັດສິນ ຂອງສານປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ບ່ອນທີ່ດິນຕັ້ງຢູ່ເສັຍກ່ອນ.

ການອອກໃບສຳເນົາຕາດິນໃນທຸກກໍລະນີ ຕ້ອງປະກາດໃຫ້ມວນຊົນຊາບລ່ວງໜ້າ ສາມສິບ ວັນ ຕາມລະບຽບການ.

ມາດຕາ 51. (ໃໝ່) ການຈົດທະບຽນນິຕິກຳກ່ຽວກັບທີ່ດິນ

ການຈົດທະບຽນນິຕິກຳກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ແມ່ນການບັນທຶກທຸກການເຄື່ອນໄຫວ, ການປ່ຽນ ແປງ ກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເຂົ້າໃສ່ປຶ້ມຈົດທະບຽນນິຕິກຳ ຢູ່ທີ່ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ຂອງ ເມືອງ, ເທດສະບານ ຕາມການມອບໝາຍ ຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນ ເພື່ອຕິດຕາມສະພາບ ການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ການປ່ຽນແປງ ຂອງທີ່ດິນນັ້ນ.

ພາກທີ III

ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ໝວດທີ 1

ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງພົນລະເມືອງລາວ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ

ມາດຕາ 52. ການໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ຈະໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ບົນພື້ນຖານໃດໜຶ່ງ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1. ການມອບຂອງລັດ;
2. ການໂອນ;
3. ການສືບທອດມູນມໍລະດົກ.

ມາດຕາ 53. (ໃໝ່) ສິດຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ຜູ້ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນມີສິດຕ່າງໆ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- ສິດປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນ;
- ສິດໃຊ້ທີ່ດິນ;
- ສິດໄດ້ຮັບໝາກຜົນຈາກທີ່ດິນ;
- ສິດໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
- ສິດສືບທອດສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.

ມາດຕາ 54. ສິດປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນ

ສິດປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນ ແມ່ນສິດທີ່ລັດມອບໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງຮັກສາທີ່ດິນ ເພື່ອໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍໃດໜຶ່ງ ທີ່ແນ່ນອນ.

ມາດຕາ 55. ສິດໃຊ້ທີ່ດິນ

ສິດໃຊ້ທີ່ດິນ ແມ່ນສິດໃນການໃຊ້ທີ່ດິນເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍໃດໜຶ່ງ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດ ຕາມແຜນການຈັດສັນທີ່ດິນຂອງລັດ.

ມາດຕາ 56. ສິດໄດ້ຮັບໝາກຜົນຈາກທີ່ດິນ

ສິດໄດ້ຮັບໝາກຜົນຈາກທີ່ດິນ ທີ່ມີການພັດທະນາແລ້ວ ແມ່ນສິດເກັບກູ້ໝາກຜົນ ຫຼື ລາຍໄດ້ຈາກທີ່ດິນ ທີ່ຕົນໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ນັ້ນ ເຊັ່ນ: ໄດ້ຈາກການໃຫ້ເຊົ່າ, ຈາກການເອົາໄປເປັນຮຸ້ນ ຫຼື ຈາກ ການນຳໄປຄ້າປະກັນ.

ມາດຕາ 57. (ໃໝ່) ສິດໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ສິດໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແມ່ນສິດໃນການເອົາສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ຜູ້ອື່ນ ດ້ວຍການຂາຍ, ການມອບ ຫຼື ການແລກປ່ຽນ.

ມາດຕາ 58. (ໃໝ່) ສິດສືບທອດສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ສິດສືບທອດສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແມ່ນສິດໃນການໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ມີການພັດທະນາແລ້ວ ຊຶ່ງຕົກທອດມາຍັງ ຜົວ ຫຼື ເມັຍ, ລູກ, ຫຼານ, ພໍ່ແມ່ ຫຼື ຍາດຕິພັນນ້ອງໃກ້ຊິດ ຕາມກົດໝາຍ ພາຍຫຼັງທີ່ຜູ້ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ເສຍຊີວິດໄປແລ້ວ.

ຖ້າວ່າເນື້ອທີ່ດິນ ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການສືບທອດ ບວກກັບເນື້ອທີ່ດິນ ທີ່ຜູ້ສືບທອດນຳໃຊ້ຢູ່ນັ້ນ ຫາກເກີນອັດຕາປະເພດທີ່ດິນ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມມາດຕາ 86 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 59. ສິດຂອງອົງການຈັດຕັ້ງລັດ, ອົງການຈັດຕັ້ງການເມືອງ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງເສດຖະກິດຂອງລັດ

ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ, ອົງການຈັດຕັ້ງການເມືອງ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງເສດຖະກິດຂອງລັດ ທີ່ໄດ້ຮັບສິດໃຊ້ທີ່ດິນ ມີສິດພຽງແຕ່ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ໃຊ້ ເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຫາກບໍ່ມີສິດໂອນ, ໃຫ້ເຊົ່າ, ໃຫ້ສຳປະທານ, ເອົາໄປເປັນຮຸ້ນ ຫຼື ນຳໄປຄ້າປະກັນແຕ່ຢ່າງໃດ.

ມາດຕາ 60. ພັນທະຂອງຜູ້ໃຊ້ ແລະ ຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ຜູ້ໃຊ້ ແລະ ຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ມີພັນທະດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

1. ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ;
2. ບໍ່ສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ຄຸນນະພາບດິນ, ບໍ່ສ້າງຜົນກະທົບອັນບໍ່ດີຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ຫຼື ສັງຄົມ;
3. ບໍ່ລະເມີດສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ອື່ນ;
4. ປະຕິບັດສະພາວະຄວາມເປັນຈິງຕ້ອງຍອມຮັບ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ;
5. ເສັຍຄ່າທຳນຽມຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ;
6. ປະຕິບັດພັນທະກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ເຊັ່ນ: ພາສີທີ່ດິນ, ອາກອນ ຈາກການມອບໂອນ, ອາກອນລາຍໄດ້ຈາກການໃຫ້ເຊົ່າ, ອາກອນຈາກການສືບມູນມໍລະດົກ, ຄ່າທຳນຽມໂອນຊື້, ຄ່າຈົດທະບຽນນິຕິກຳທີ່ດິນ ຕາມກຳນົດເວລາ ສຳລັບຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
7. ປະຕິບັດ ຕາມລະບຽບການອື່ນໆ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ.

ມາດຕາ 61. ສະພາວະຄວາມເປັນຈິງຕ້ອງຍອມຮັບ

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງ ຫາກຖືກປົດລັອມດ້ວຍທີ່ດິນຂອງຜູ້ອື່ນ ໂດຍບໍ່ມີທາງຜ່ານອອກສູ່ທຶນທາງ ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງນັ້ນ ກໍມີສິດຮ້ອງຂໍທາງຜ່ານ ຈາກຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ຢູ່ໃກ້ທຶນທາງກວ່າໝູ່. ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ຖືກຮ້ອງຂໍນັ້ນ ຕ້ອງອະນຸຍາດໃຫ້ທາງຜ່ານ ບ່ອນທີ່ຕົນເຫັນວ່າເໝາະສົມ ແລະ ມີສິດຮ້ອງຂໍການທົດແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ຕໍ່ຜົນລະບູກ, ສິ່ງກໍ່ສ້າງ ຫຼື ການພັດທະນາບົນທີ່ດິນ ບ່ອນທາງຜ່ານນັ້ນ ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີການເນັ່ງສາຍໄຟຟ້າ, ສາຍໂທລະສັບ, ຊຸດຮ່ອງນໍ້າ, ວາງທໍ່ນໍ້າ ຫຼື ທໍ່ນໍ້າປະປາ ແລະອື່ນໆ ຜ່ານທີ່ດິນຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງ ຊຶ່ງພາໃຫ້ຕົ້ນໄມ້, ຜົນລະບູກ ຫຼື ສິ່ງກໍ່ສ້າງຕ່າງໆ ຂອງຜູ້ກ່ຽວຖືກທຳລາຍ ຫຼື ພາໃຫ້ມີຄວາມເສັຍຫາຍ ບຸກຄົນຜູ້ນັ້ນມີສິດ ຮ້ອງຂໍເອົາຄ່າເສັຍຫາຍ ທີ່ເນື່ອງມາຈາກການກະທຳນັ້ນ; ຖ້າວ່າຜູ້ໃຫ້ທາງຜ່ານນັ້ນ ຫາກໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດນຳແລ້ວ ກໍບໍ່ໃຫ້ຄິດໄລ່ຄ່າເສັຍຫາຍນຳອີກ ເວັ້ນເສັຍແຕ່ຄວາມເສັຍຫາຍນັ້ນ ຫາກມີຫຼວງຫຼາຍ. ໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໃຫ້ຄິດໄລ່ການທົດແທນຄ່າເສັຍຫາຍນັ້ນ ຢ່າງເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 62. (ໃໝ່) ການເສັຍສິດໃຊ້ ຫຼື ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດໃຊ້ ຫຼື ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຈະເສັຍສິດດັ່ງກ່າວ ໃນກໍລະນີໃດໜຶ່ງ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

1. ໃຊ້ ຫຼື ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ລັດມອບໃຫ້ນັ້ນ ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ;
2. ບໍ່ເສັຍພາສີທີ່ດິນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ສາມປີ ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ມີການກ່າວເຕືອນແລ້ວ;
3. ບໍ່ໃຊ້ ຫຼື ບໍ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ລັດມອບໃຫ້ຕາມທີ່ໄດ້ບົ່ງໄວ້ໃນສັນຍາ ແລະກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ;
4. ຜູ້ທີ່ຖືກສານຕັດສິນ ໃຫ້ເສັຍສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.

ມາດຕາ 63. (ໃໝ່) ການສິ້ນສຸດສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຈະສິ້ນສຸດລົງ ໃນກໍລະນີໃດໜຶ່ງ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

1. ສະຫຼະສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ;
2. ລັດໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນສາທາລະນະປະໂຫຍດ;
3. ໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃຫ້ຜູ້ອື່ນ;
4. ເສຍຊີວິດ ໂດຍບໍ່ມີຜູ້ສືບທອດ.

ໝວດທີ 2

**ສິດ ແລະພັນທະຂອງຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ
ແລະ ຄົນຕ່າງປະເທດ ກ່ຽວກັບການເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ**

**ມາດຕາ 64. (ໃໝ່) ການເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ ໂດຍຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ ແລະ ຄົນຕ່າງ
ປະເທດ**

ຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ທີ່
ດຳລົງຊີວິດ, ລົງທຶນ ຫຼື ເຄື່ອນໄຫວຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຕາມກົດໝາຍ ຢູ່ ສປປ ລາວ ນັ້ນ ກໍສາມາດເຊົ່າ
ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ ນຳລັດໄດ້.

ຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ທີ່ຕ້ອງການເຊົ່າທີ່
ດິນ ທີ່ມີການພັດທະນາແລ້ວ ຈາກພົນລະເມືອງລາວ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກອົງການປົກ
ຄອງແຂວງ, ນະຄອນ ບ່ອນທີ່ດິນຕັ້ງຢູ່.

ສຳລັບຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ທີ່ຕ້ອງການເຊົ່າທີ່ດິນທີ່ມີ
ການພັດທະນາແລ້ວ ຈາກພົນລະເມືອງລາວ ແມ່ນອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ເປັນຜູ້ອະ
ນຸຍາດ ຕາມການສະເໜີຂອງອົງການປົກຄອງແຂວງ, ນະຄອນ ບ່ອນທີ່ດິນຕັ້ງຢູ່.

ມາດຕາ 65. (ໃໝ່) ກຳນົດເວລາເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ

ກຳນົດເວລາເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນຈາກລັດ ໂດຍຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ ແລະ
ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນອີງໃສ່ລັກສະນະ, ຂະໜາດ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງກິດຈະ
ການ ແຕ່ສູງສຸດ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສາມສິບປີ ແລະ ສາມາດຕໍ່ໄດ້ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີ ຕາມຄວາມ
ເຫັນດີຂອງລັດຖະບານ.

ກຳນົດເວລາເຊົ່າທີ່ດິນ ທີ່ມີການພັດທະນາແລ້ວ ຈາກພົນລະເມືອງລາວ ໂດຍຊາວຕ່າງ
ດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຊາວປີ ແລະສາ
ມາດຕໍ່ໄດ້ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີ ຕາມການຕົກລົງຂອງຄູ່ສັນຍາ ໂດຍໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນດີຂອງອົງ
ການ ປົກຄອງແຂວງ, ນະຄອນ ບ່ອນທີ່ດິນນັ້ນຕັ້ງຢູ່.

ສຳລັບການກຳນົດເວລາເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ ຈາກລັດ ໂດຍຄົນຕ່າງປະເທດ ທີ່ມາ ລົງທຶນຢູ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນອີງຕາມລັກສະນະ, ຂະໜາດ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງກິດຈະການ, ໂຄງ ການແຕ່ສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຫ້າສິບປີ ແລະ ສາມາດຕໍ່ໄດ້ແລ້ວແຕ່ລະກໍລະນີ ຕາມການຕົກລົງ ຂອງ ລັດຖະບານ.

ສຳລັບການກຳນົດເວລາເຊົ່າທີ່ດິນ ຈາກພົນລະເມືອງລາວ ໂດຍຄົນຕ່າງປະເທດ ທີ່ມາ ລົງທຶນຢູ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນອີງຕາມລັກສະນະ, ຂະໜາດ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງກິດຈະການ, ໂຄງ ການ ແຕ່ສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສາມສິບປີ ແລະ ສາມາດຕໍ່ໄດ້ແລ້ວແຕ່ລະກໍລະນີ ຕາມການຕົກລົງ ຂອງຄູ່ສັນຍາ ໂດຍໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນດີ ຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ຕາມການສະເໜີ ຂອງອົງການປົກຄອງແຂວງ, ນະຄອນ.

ສຳລັບ ເຂດເສດຖະກິດສະເພາະ ແລະ ເຂດເສດຖະກິດພິເສດນັ້ນ ກຳນົດເວລາເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ ສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ເຈັດສິບຫ້າປີ ແລະ ສາມາດຕໍ່ໄດ້ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີ ໂດຍການ ຮັບຮອງ ຈາກສະພາແຫ່ງຊາດ.

ສຳລັບການເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ສູງກວ່າ ສິບພັນເຮັກຕາ ຂຶ້ນໄປຕ້ອງໄດ້ ມີການຮັບຮອງ ຈາກສະພາແຫ່ງຊາດ.

ສ່ວນການກຳນົດເວລາເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານຕົວຈິງນັ້ນ ແມ່ນໃຫ້ອີງໃສ່ລັກສະນະ, ຂະ ໜາດ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ຂອງແຕ່ລະກິດຈະການ.

ສຳລັບສະຖານທູດ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ທີ່ຕ້ອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ ສປປ ລາວ ນັ້ນ ກໍສາມາດເຊົ່າ, ແລກປ່ຽນ, ໂອນ ຕາມການຕົກລົງລະຫວ່າງ ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ກັບ ລັດຖະບານ ປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ໃນກໍລະນີເຊົ່າ ກຳນົດເວລາບໍ່ໃຫ້ເກີນ ເກົ້າສິບເກົ້າປີ.

ມາດຕາ 66. (ໃໝ່) ສິດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຈາກການເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ ຂອງຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ

ຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ຊຶ່ງໄດ້ ເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນນຳລັດ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ມີສິດດັ່ງນີ້ :

1. ຂາຍຊັບສິນ ທີ່ເປັນກຳມະສິດຂອງຕົນ ທີ່ຕິດພັນກັບສັນຍາເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ ແຕ່ລັດມີບູລິມະສິດ ໃນການຊື້ຊັບສິນເຫຼົ່ານັ້ນ;
2. ນຳໃຊ້ຊັບສິນ ທີ່ເປັນກຳມະສິດຂອງຕົນ ທີ່ຕິດພັນກັບສັນຍາເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ ດິນ ເພື່ອໃຊ້ເປັນຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນຢູ່ທະນາຄານ ຫຼື ສະຖາບັນການເງິນອື່ນໆ ທີ່ ເຄື່ອນໄຫວຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຢູ່ ສປປ ລາວ. ສຳລັບຊັບສິນທີ່ນັ້ນ ຕ້ອງ ໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນດີຈາກລັດເສຍກ່ອນ;
3. ໃຫ້ເຊົ່າຕໍ່ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນດີ ຈາກລັດເສຍກ່ອນ ແລະ ສັນ ຍາເຊົ່າຕໍ່ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ອາຍຸນຳໃຊ້ທີ່ຍັງເຫຼືອ ຂອງສັນຍາແມ່;
4. ສືບທອດສັນຍາເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ ຕາມອາຍຸຂອງສັນຍາ;

5. ໃຊ້ສັນຍາເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ ເພື່ອຮ່ວມທຶນກັບບຸກຄົນອື່ນ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມ ເຫັນດີຈາກລັດເສັຍກ່ອນ.

ສຳລັບການເຊົ່າທີ່ດິນ ຂອງຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະການຈັດຕັ້ງ ຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ຈາກພົນລະເມືອງລາວ ກໍໃຫ້ປະຕິບັດເຊັ່ນດຽວກັນ.

ມາດຕາ 67. (ໃໝ່) ພັນທະຂອງຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ໃນການເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ

ພັນທະ ຂອງຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ໃນການເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ ມີດັ່ງນີ້ :

1. ໃຊ້ທີ່ດິນໂດຍຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ;
2. ບໍ່ສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ຄຸນນະພາບດິນ, ບໍ່ສ້າງຜົນກະທົບອັນບໍ່ດີຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ຫຼື ສັງຄົມ;
3. ບໍ່ລະເມີດສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ອື່ນ;
4. ປະຕິບັດສະພາວະຄວາມເປັນຈິງຕ້ອງຍອມຮັບ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ;
5. ເສັຍຄ່າເຊົ່າ ຫຼື ຄ່າສຳປະທານທີ່ດິນ ແລະ ຄ່າທຳນຽມອື່ນໆ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນຢ່າງຄົບຖ້ວນ;
6. ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງການເຊົ່າ ຫຼື ການສຳປະທານ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ.

**ໝວດທີ 3
ການທົດແທນຄ່າເສັຍຫາຍ**

ມາດຕາ 68. ສາເຫດຂອງການທົດແທນຄ່າເສັຍຫາຍ

ສາເຫດ ຂອງການທົດແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ມີດັ່ງນີ້ :

1. ການກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍ ຍ້ອນການລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍ;
2. ການກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍ ຈາກສະພາວະຄວາມເປັນຈິງຕ້ອງຍອມຮັບ;
3. ການກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍ ຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ.

ມາດຕາ 69. ການທົດແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ຍ້ອນການລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍ

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫາກໄດ້ກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ອື່ນ ຫຼື ສາທາລະນະ ຍ້ອນການລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ທົດແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ທີ່ເກີດຈາກການກະທຳຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 70. ການທົດແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ຈາກສະພາວະຄວາມເປັນຈິງຕ້ອງຍອມຮັບ

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງໃດຫາກໄດ້ຮັບສິດໃຊ້ທີ່ດິນ ຈາກສະພາວະຄວາມເປັນຈິງຕ້ອງ ຍອມຮັບຂອງຜູ້ອື່ນທີ່ໄດ້ຈົ່ງທາງທຽວ, ຮ່ອງນໍ້າໃຫ້ແກ່ດິນ ຊຶ່ງພາໃຫ້ຜົນລະບູກ, ສິ່ງກໍ່ສ້າງຂອງຜູ້ ອື່ນ ຫຼື ຂອງສາທາລະນະ ໄດ້ຮັບຄວາມເສັຍຫາຍແລ້ວ ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ ແທນຄ່າເສັຍຫາຍດັ່ງກ່າວ ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ.

ມາດຕາ 71. (ໃໝ່) ການທົດແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ທີ່ເກີດຈາກການໂອນເອົາສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ

ເມື່ອມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງ ເພື່ອຮັບ ໃຊ້ສາທາລະນະປະໂຫຍດນັ້ນ ລັດຈະໂອນເອົາສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນນັ້ນຄືນ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ແທນຄ່າ ເສັຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງນັ້ນ ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ.

ເພື່ອຮັບປະກັນການທົດແທນໃນການໂອນເອົາສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນນັ້ນ ຕ້ອງມີທີ່ດິນສໍາ ຮອງໃນອັດຕາ ຫ້າສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງເນື້ອທີ່ດິນທັງໝົດ ຂອງບ້ານ, ເມືອງ, ເທດສະບານ, ແຂວງ ຫຼື ນະຄອນ.

ໃນເວລາທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ໃຊ້ທີ່ດິນສໍາຮອງດັ່ງກ່າວ ຈະໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ເຊົ່າຊົ່ວ ຄາວກໍໄດ້.

ມາດຕາ 72. ການກຳນົດຄ່າເສັຍຫາຍ

ໃນການທົດແທນຄ່າເສັຍຫາຍນັ້ນ ຕ້ອງມີຄະນະກຳມະການ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທຳການຕີລາຄາ ເພື່ອກຳນົດຄ່າເສັຍຫາຍ.

ໝວດທີ 4

**ທີ່ດິນ ທີ່ອົງການປົກຄອງ ໄດ້ມອບສິດນໍາໃຊ້ ໃຫ້ປະຊາຊົນ
ໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ ແລະ ທີ່ດິນຂອງຜູ້ທີ່ປະໜີໄປຕ່າງປະເທດ**

ມາດຕາ 73. (ໃໝ່) ທີ່ດິນ ທີ່ອົງການປົກຄອງ ໄດ້ມອບສິດນໍາໃຊ້ໃຫ້ປະຊາຊົນ ໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ

ລັດບໍ່ຮັບຮູ້ການທວງເອົາຄືນ ທີ່ດິນທີ່ອົງການປົກຄອງໄດ້ມອບສິດນໍາໃຊ້ ໃຫ້ປະຊາຊົນ ໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ.

ມາດຕາ 74. ທີ່ດິນ ຂອງຜູ້ທີ່ປະໜີຈາກທ້ອງຖິ່ນ ຂອງຕົນ ໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ

ລັດບໍ່ຮັບຮູ້ການທວງເອົາຄືນ ທີ່ດິນທີ່ເຈົ້າຂອງໄດ້ປະໜີຈາກທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ໃນສະໄໝ ຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ.

ມາດຕາ 75. ທີ່ດິນ ທີ່ໄດ້ມອບໃຫ້ເປັນຊັບສົມບັດສ່ວນລວມ

ລັດ ບໍ່ຮັບຮູ້ການທວງເອົາຄືນ ທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ມອບໃຫ້ເປັນຊັບສົມບັດສ່ວນລວມ ໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ ກໍຄືໃນສະໄໝປັດຈຸບັນ.

ມາດຕາ 76. ທີ່ດິນ ຂອງຜູ້ທີ່ປະໜີໄປຕ່າງປະເທດ

ລັດບໍ່ຮັບຮູ້ການທວງເອົາຄືນ ທີ່ດິນຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ປະໜີໄປຕ່າງປະເທດ.

ພາກທີ IV

ການກວດກາ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ມາດຕາ 77. ການກວດກາ ການໃຊ້ທີ່ດິນ

ການກວດກາການໃຊ້ທີ່ດິນ ແມ່ນການຕິດຕາມ ເບິ່ງການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ ແລະ ການໃຊ້ ທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ເພື່ອໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ.

ມາດຕາ 78. (ໃໝ່) ອົງການການກວດກາ ການໃຊ້ທີ່ດິນ

ການກວດກາ ການໃຊ້ທີ່ດິນແຕ່ລະປະເພດ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ ແມ່ນໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະເພດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນຕ່າງໆ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 9 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ສຳລັບການມອບ, ການໃຫ້ເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແມ່ນອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ເປັນຜູ້ກວດກາ.

ມາດຕາ 79. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການກວດກາ ການໃຊ້ທີ່ດິນ

ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການກວດກາ ການໃຊ້ທີ່ດິນ ດັ່ງນີ້ :

1. ທວງເອົາເອກະສານ ທີ່ຈຳເປັນກ່ຽວກັບການກວດກາຈາກ ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
2. ລົງກວດກາສະຖານທີ່ທີ່ດິນ;
3. ໃຫ້ຄຳແນະນຳແກ່ຜູ້ໃຊ້ ແລະ ຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
4. ສັ່ງໂຈະ ຫຼື ໃຫ້ຢຸດເຊົາຊົ່ວຄາວ ກິດຈະການກ່ຽວກັບການໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ;
5. ສະເໜີໃຫ້ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພິຈາລະນາຖອນສິດໃຊ້ ຫຼື ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
6. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນໆ ກ່ຽວກັບການກວດກາການໃຊ້ ຫຼື ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.

ພາກທີ V

ການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ດິນ, ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ມາດຕາ 80. (ໃໝ່) ການແກ້ໄຂບັນຫາ ທີ່ມີລັກສະນະບໍລິຫານ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ

ການແກ້ໄຂບັນຫາ ທີ່ມີລັກສະນະບໍລິຫານ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ເຊັ່ນ: ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ, ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ, ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ, ການບໍ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕາມກຳນົດເວລາພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບມອບ, ການບໍ່ເສັຍພາສີ, ອາກອນ ຫຼື ຄ່າທຳນຽມທີ່ດິນ ຕາມລະບຽບການທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ແລະບັນຫາທີ່ດິນອື່ນໆ ທີ່ມີລັກສະນະບໍລິຫານນັ້ນ ແມ່ນອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບອົງການປົກຄອງຂັ້ນຂອງຕົນ ບ່ອນທີ່ດິນຕັ້ງຢູ່ ເປັນຜູ້ແກ້ໄຂ.

ຖ້າວ່າຜູ້ໃຊ້ ຫຼືຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫາກບໍ່ພໍໃຈ ຕໍ່ຄຳຕົກລົງແກ້ໄຂແລ້ວ ກໍມີສິດສະເໜີ ຕໍ່ອົງການຂັ້ນເທິງຖັດນັ້ນເປັນຜູ້ແກ້ໄຂ.

ມາດຕາ 81. (ໃໝ່) ການແກ້ໄຂຂີ້ຂັດແຍ່ງ ທີ່ມີລັກສະນະທາງແພ່ງ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ

ການແກ້ໄຂຂີ້ຂັດແຍ່ງ ທີ່ມີລັກສະນະທາງແພ່ງ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ເຊັ່ນ: ການສືບທອດມູນມໍລະດົກທີ່ດິນ ທີ່ມີການພັດທະນາແລ້ວ, ການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ສັນຍາທາງແພ່ງອື່ນໆ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນນັ້ນ ແມ່ນສານປະຊາຊົນເປັນຜູ້ພິຈາລະນາຕັດສິນ ຕາມກົດໝາຍ.

ການແກ້ໄຂຂີ້ຂັດແຍ່ງ ທີ່ມີລັກສະນະທາງແພ່ງ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນນັ້ນ ແມ່ນໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນທີ່ດິນຕັ້ງຢູ່ ໄກ່ເກ້ຍເສັຍກ່ອນ, ຖ້າຫາກບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ ກໍສະເໜີໃຫ້ອົງການປົກຄອງເມືອງ, ເທດສະບານ ເປັນຜູ້ໄກ່ເກ້ຍ; ຖ້າຫາກຍັງບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ ຄູ່ກໍລະນີກໍມີສິດຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານ.

ມາດຕາ 82. ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໃຊ້ ຫຼື ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາທີ່ດິນຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ຈະໄດ້ຮັບການຍ້ອງຍໍ, ໄດ້ຮັບຄວາມສະດວກ ໃນການເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນ ແລະ ນະໂຍບາຍອື່ນໆ ຊຶ່ງລັດຖະບານເປັນຜູ້ກຳນົດ.

ມາດຕາ 83. ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງໃດ ທີ່ໃຊ້ທີ່ດິນ ຫາກໄດ້ລະເມີດລະບຽບ ກົດໝາຍກ່ຽວກັບທີ່ດິນ, ກໍຄວາມເສັຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຊັບສິນ, ສຸຂະພາບ ຫຼື ຊີວິດຂອງຜູ້ອື່ນ ຈະຖືກປັບໄໝ ຫຼື ລົງໂທດທາງອາຍາ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີເບົາ ຫຼື ໜັກ ລວມທັງໃຊ້ຄ່າເສັຍຫາຍ ທີ່ຕົນໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນ.

ນອກຈາກໂທດຕົ້ນຕໍ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ແລ້ວ ຜູ້ກະທຳຜິດ ອາດຈະໄດ້ຮັບໂທດ ເພີ່ມອີກ ເຊັ່ນ: ຖອນໃບຢັ້ງຢືນທີ່ດິນ, ໃບຕາດິນ ຫຼື ໃບອະນຸຍາດອື່ນໆ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ ຫຼື ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ.

ມາດຕາ 84. ມາດຕະການທາງອາຍາ

ໃນການປະຕິບັດວຽກງານ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ, ບຸກຄົນໃດຫາກໄດ້ລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍ ເຊັ່ນ: ສວຍໃຊ້ໜ້າທີ່ຕຳແໜ່ງ, ໃຊ້ອຳນາດເກີນຂອບເຂດ, ຮັບສິນບິນ, ປອມແປງເອກະສານ ເພື່ອຫາຜົນປະໂຫຍດສ່ວນຕົວ ທີ່ໄດ້ກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍແກ່ຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດ, ລວມໝູ່ ຫຼື ຂອງບຸກຄົນອື່ນ ຈະຖືກລົງໂທດທາງອາຍາ ພ້ອມທັງໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍ ທີ່ຕົນໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນ.

**ພາກທີ VI
ບົດບັນຍັດສູດທ້າຍ**

ມາດຕາ 85. (ໃໝ່) ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສາທາລະນະ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ມີໜ້າທີ່ອອກດຳລັດ ແລະຂໍ້ກຳນົດລະອຽດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ແລະ ໃຫ້ດຳເນີນການກວດກາ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນຢ່າງເປັນລະບົບ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການກວດກາກ່ຽວ ກັບທີ່ມາຂອງສິດນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ, ຂະໜາດຂອງທີ່ດິນ, ການໃຊ້ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.

ມາດຕາ 86. (ໃໝ່) ກຳນົດເວລາແກ້ໄຂກ່ຽວກັບທີ່ດິນ

ພົນລະເມືອງລາວ ທີ່ມີທີ່ດິນຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແຕ່ ມີເນື້ອທີ່ເກີນກວ່າອັດຕາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນມາດຕາ 17, 21 ແລະ 42 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຕ້ອງແກ້ໄຂໃຫ້ຖືກຕ້ອງພາຍໃນກຳນົດ ສາມປີ ນັບແຕ່ມີ ລັດຖະບານໄດ້ອອກແຈ້ງການກ່ຽວກັບ ການແກ້ໄຂເນື້ອທີ່ດິນສ່ວນເກີນ ຢ່າງເປັນທາງການເປັນຕົ້ນໄປ. ຖ້າຜູ້ກ່ຽວຫາກຍັງຢາກສືບຕໍ່ນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນສ່ວນເກີນນັ້ນຢູ່ ຈະຕ້ອງໄດ້ເສັຍພາສີເພີ່ມສູງກວ່າອັດຕາປົກກະຕິ, ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນຜູ້ກ່ຽວກໍ ຈະໝົດສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນສ່ວນເກີນດັ່ງກ່າວ.

ຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະການຈັດຕັ້ງ ຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ທີ່ ມີທີ່ດິນ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຕ້ອງແກ້ໄຂໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍທີ່ດິນສະບັບນີ້ ພາຍໃນກຳນົດ ເວລາ ສາມປີ ນັບແຕ່ວັນລັດຖະບານ ໄດ້ອອກແຈ້ງການຢ່າງເປັນທາງການ ໃຫ້ສັງຄົມຊາບຢ່າງ ທົ່ວເຖິງ. ຖ້າຫາກກາຍກຳນົດນີ້ແລ້ວ ຜູ້ກ່ຽວຈະໝົດສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ, ຫາກຍັງຢາກສືບຕໍ່ ນຳໃຊ້ ກໍຈະມີບູລິມະສິດ ໃນການຂໍເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນນັ້ນ.

ສຳລັບສະຖານທູດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນນັ້ນ ລັດຖະບານ ຈະເປັນຜູ້ຕົກລົງ.

ມາດຕາ 87. ຜົນສັກສິດ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ວັນ ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດ ປະກາດໃຊ້ເປັນຕົ້ນໄປ.

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ປຸງແທນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ສະບັບເລກທີ 01/97 ສພຊ, ລົງວັນທີ 12 ເມສາ 1997.

ຂໍ້ກຳນົດ, ບົດບັນຍັດໃດ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍສະບັບນີ້ ລ້ວນແຕ່ຖືກຍົກເລີກ.

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ